

✱ به مناسبت انتشار یکصدمین شماره مجله آب و فاضلاب

هیئت تحریریه مجله علمی- پژوهشی آب و فاضلاب به مناسبت انتشار یکصدمین شماره مجله بر خود لازم می‌داند ضمن بزرگداشت این موفقیت، با مرور روند شکل‌گیری و رشد مجله آب و فاضلاب، مطالبی را در اختیار محققان، متخصصان و علاقه‌مندان این رشته که همراهان همیشگی این مجله بوده‌اند، قرار دهد و در این نوشتار به جایگاه کنونی مجله و نیز هدف‌گذاری آینده آن اشاره نماید.

● سابقه

اندیشه انتشار مجله آب و فاضلاب در شرکت مهندسی مشاور طرح و تحقیقات آب و فاضلاب شکل گرفت و متخصصان شاغل در آن مشاور با انتخاب هیئت تحریریه‌ای توانا با کسب مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موفق به انتشار اولین شماره این مجله در سال ۱۳۶۸ شدند و در بستر حمایت این بخش از صنعت و با هدف معرفی صنعت آب و فاضلاب برای کلیه اقشار جامعه و ارتباط نزدیک‌تر بین صنعت و دانشگاه و مخاطب قرار دادن مسئولان، مدیران، کارشناسان، استادان دانشگاه و دانشجویان، این فعالیت ادامه یافت.

● سیر تحول موضوعی در مجله

در شماره‌های نخستین مجله تلاش‌های هیئت تحریریه معطوف به تهیه، تدوین و چاپ مقالات و مطالبی در باره مسائل عمومی شبکه‌ها و تصفیه‌خانه‌های آب و فاضلاب بود، ولی برای رعایت نظرات و دیدگاه‌های علاقه‌مندان مجله، زمینه‌هایی نظیر بهره‌برداری از تأسیسات آب و فاضلاب و مصاحبه با متخصصان و مدیران نیز به تدریج به فهرست موضوعات مجله اضافه شد و به این ترتیب تنوع مطالب آن افزایش یافت.

● کسب اعتبار علمی- ترویجی، ۱۳۷۶

پس از انتشار ۲۳ شماره، در پاییز سال ۱۳۷۶ و با همکاری نزدیک متخصصان و دانشگاهیان، همت عالی مدیران آن شرکت، هیئت تحریریه و تیم اجرایی مجله و پس از ارزیابی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موفق به کسب اعتبار علمی- ترویجی شد تا در جهت ارتقای آن به لحاظ محتوی و تأثیر در جامعه علمی کشور گام مؤثرتری برداشته شود. در همان سال‌ها بود که نقش آب به عنوان یک ماده حیاتی در تأمین شرایط توسعه پایدار در سطوح مختلف جهانی، ملی و محلی بیش از هر زمان به یک باور عمومی تبدیل شده بود و رویکرد وزارت نیرو، دستگاه‌های اجرایی مرتبط و نیز دانشگاه‌ها به سمت موضوعات آب و

فاضلاب جدی تر و واقع بینانه تر شده بود. بر این اساس دامنه فعالیت‌ها و موضوعات این مجله نیز گسترش یافت و موضوعاتی از قبیل هیدرولیک و هیدرولوژی، راهبری تأسیسات آب و فاضلاب، مدیریت آب شهری و کاربرد فناوری‌های نوین نیز در آن راه یافت.

● کسب اعتبار علمی - پژوهشی، ۱۳۸۳

با عنایت به هدف‌گذاری دست‌اندرکاران مجله از جمله مدیریت شرکت، هیئت تحریریه و عوامل اجرایی آن و نیز حمایت همه‌جانبه نویسندگان مقالات در جهت ارتقاء اعتبار علمی مجله، پس از انتشار ۲۸ شماره با اعتبار علمی - ترویجی، در زمستان ۱۳۸۳ تلاش‌ها به ثمر نشست و اولین شماره مجله با اعتبار علمی - پژوهشی در بهار ۱۳۸۴ (شماره ۵۳) به چاپ رسید. در طی همین سال‌ها بود که مسائل آب در جهان و به ویژه در کشور ما به شرایط ویژه‌ای به نام بحران آب وارد شد و موضوعاتی مانند تغییرات اقلیمی، افزایش نیاز به غذا به دلیل رشد جمعیت و سطح رفاه زندگی، گسترش فزاینده صنایع آلاینده، کاهش کیفیت منابع آب، لزوم بازچرخانی و بازگردانی پساب‌های تصفیه شده به چرخه مصرف و غیره باعث شد رسالت مجله آب و فاضلاب بسیار سنگین‌تر شود و ارتباط آن با مراکز تحقیقاتی و به ویژه دانشجویان تحصیلات تکمیلی عمیق‌تر و گسترده‌تر شود؛ تا آنجا که در حال حاضر این مجله به عنوان اصلی‌ترین مجله تخصصی آب و فاضلاب به زبان فارسی مورد ارجاع‌دهی و نیز درخواست چاپ مقاله قرار می‌گیرد.

● مجله علمی - پژوهشی برجسته کشور، ۱۳۸۸

مرجعیت علمی - تخصصی مجله و جایگاه ویژه آن در جامعه علمی کشور باعث شد در بیستمین سال انتشار و در سال ۱۳۸۸ با ارزیابی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مجله آب و فاضلاب به‌عنوان مجله علمی - پژوهشی برجسته کشور انتخاب و مورد تقدیر قرار گیرد. از دلایل اصلی این انتخاب می‌توان به انتشار منظم آن، مقالات با محتوای علمی مناسب، ارجاعات زیاد به مقالات آن، تخصصی بودن، انتشار در بخش خصوصی با همکاری متخصصان دانشگاهی و صنعت و نهایتاً نحوه ارتباط با نویسندگان و توزیع مناسب آن در کشور اشاره نمود.

این موفقیت‌ها باعث سکون مجله نشد، بلکه با همت دست‌اندرکاران و به ویژه هیئت تحریریه و استقبال مخاطبان و هدف‌گذاری واقع بینانه باعث تأثیرگذاری روز افزون در جامعه علمی و صنعت آب و فاضلاب شد.

• سامانه الکترونیکی، ۱۳۹۱ و عضویت در پایگاه استنادی ISC

راهاندازی سامانه الکترونیکی مجله در سال ۱۳۹۱ باعث سهولت در امر ارسال مقالات، فرایند داوری و جمع‌بندی نظرات داوران، چاپ و انتشار الکترونیکی آنها شد و علاوه بر کاهش هزینه‌ها و زمان بررسی و چاپ مقالات، باعث رشد فزاینده تعداد مقالات ارسالی به این مجله شد و تعالی آن را دو چندان نمود. عضویت در پایگاه استنادی علوم کشورهای جهان اسلام (ISC) که در مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری نمایه می‌شود و نیز ضریب تأثیر بالای آن در مقایسه با دیگر مجلات علمی کشور به درستی نشان‌دهنده نقش مهم و تأثیرگذار آن در جامعه علمی کشور است.

• توزیع موضوعی مقالات

تاکنون ۹۲۱ مقاله در مجله آب و فاضلاب به چاپ رسیده که توزیع آنها بنا به دسته‌بندی موضوعی به شرح زیر است:

- تصفیه فاضلاب‌های شهری، روستایی و صنعتی ۲۲۷ مقاله
- تصفیه و کیفیت آب ۱۴۲ مقاله
- تصفیه لجن و بیوماس ۱۴۰ مقاله
- هیدرولیک و هیدرولوژی ۹۹ مقاله
- مدیریت منابع آب ۹۴ مقاله
- کاربرد تکنولوژی‌های نوین ۵۷ مقاله
- آب و محیط زیست ۵۲ مقاله
- مدل‌سازی ۳۶ مقاله
- مدیریت آب شهری ۳۵ مقاله
- آب‌های نامتعارف ۲۷ مقاله
- راهبری و نگهداری از تأسیسات آب و فاضلاب ۱۲ مقاله

اکنون که با انتشار یکصدمین شماره مجله علمی- پژوهشی آب و فاضلاب و در آستانه بیست و هفتمین سال انتشار آن قرار گرفته‌ایم، هیئت تحریریه مجله فرصت را غنیمت شمرده از تلاش‌های منحصر به فرد شرکت مهندسی مشاور طرح و تحقیقات آب و فاضلاب به عنوان صاحب امتیاز مجله آب و فاضلاب و مدیریت آن شرکت که با صرف هزینه بسیار و حمایت همه جانبه در جهت پیشبرد رسالتی که برای سازمان خود تعریف کرده‌اند، تلاش می‌کنند، مدیر اجرایی و همکاران محترم دبیرخانه مجله که با تلاش روزافزون این مجله را در جهت دستیابی به اهداف تعریف شده یاری می‌رسانند، همچنین استادان،

دانشجویان و متخصصان صنعت آب و فاضلاب که در جهت تألیف، داوری و نقد مقالات، همتی والا می‌گمارند، سپاسگزاری می‌نماید.

● سیاست و برنامه آینده

تلاش هیئت تحریریه مجله بر این است که با اتخاذ سیاست‌های مناسب، مجله را در مسیری هدایت کند که با انتشار نتایج علمی اصیل نه تنها جامعه علمی کشور به‌ویژه استادان و دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها را بهره‌مند نماید، بلکه بتواند به‌منظور رفع نیازهای صنعت آب و فاضلاب کشور، دیگر گروه مخاطبان مجله از جمله پژوهشگران، متخصصان و صاحب‌نظران صنعت آب و فاضلاب را نیز بهره‌مند سازد و انجام این وظیفه و موفقیت در این راه را افتخار خود می‌داند.

مدیریت و دست‌اندرکاران و هیئت تحریریه مجله در نظر دارند که در آینده نزدیک علاوه بر نمایه‌شدن در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی از جمله SCOPUS، با انتشار دو شماره انگلیسی در سال به سمت نمایه بین‌المللی ISI گام برداشته و در این زمینه برنامه‌ریزی‌های فشرده‌ای را در دست انجام دارند. بدیهی است در این مسیر همکاری مؤثر متخصصان و محققان صنعت آب و فاضلاب می‌تواند مشوق کلیه دست‌اندرکاران مجله در تعالی آن در آینده باشد.

با احترام هیئت تحریریه مجله آب و فاضلاب